2010-yil 23-fevral № 24 (2749) seshanba

Insonga naf keltirish – oliy baxt

Ishonch

O`zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

Моҳият

Ҳар куни, ҳар соатда фидоий бўлиш, ўзини томчи ва томчи, зарра-ма-зарра буюк мақсадлар сари чарчамай, толиқмай тинимсиз сафарбар этиб бориш, бу фазилатни доимий, кундалик фаолият мезонига айлантириш — ҳақиқий қаҳрамонлик аслида мана шу.

Ислом КАРИМОВ

Ўғлонлар хизматга отланди

Президентимизнинг шу йил 19 январда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларига фуқароларни навбатдаги чақирув ҳамда муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни хизматдан бўшатиш тўғрисида»ги қарорига асосан жойларда Ватан ҳимоячиларини ҳарбий хизматга кузатиш ва кутиб олиш маросимлари бўлиб ўтмоқда.

Жумладан, Қорақалпоғистон Республикасида ҳам бу тадбирга пухта тайёргарлик кўрилиб, жойларда чақирилувчиларни Қуролли Кучларимиз сафига кузатиш маросимлари давом этмоқда.

Суратда: Хўжайли туманидан ҳарбий хизматга чақирилган Мансур Шоҳназаров бувиси Саригул Бердимбетова билан.

Арслон КАННАЗАРОВ (ЎзА) олган сурат

Бизнинг мусоҳаба

Аслида, аёлликнинг, оналикнинг ўзи улуғ мартаба. Болаларга тўғри тарбия бериш, рўзғорни рисоладагидек юритиш, оиладан ортиб яна бирон-бир идорада фаолият кўрсатиш чинакам фидойиликдир. Жамият ҳаётида из қолдираётган бундай аёллар жуда кўп. Уларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялашда Федерация кенгаши ва унинг тармоқ ҳамда ҳудудий кенгашларининг хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари олиб бораётган ишлар диққатга сазовор. Қорақалпоғистон Республикаси касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашининг хотин-қизлар билан ишлаш комиссияси раиси Улзода АУЕЗМУРАТОВА билан суҳбатимиз ҳам шу хусусида бўлди:

Аёл, жамият ва касаба уюшмалари

— Биз хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳамда қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қиламиз. Уларнинг фарзандларига меҳрибонлик кўрсатиш, оналикни меҳнат билан қўшиб олиб боришда ҳамиша камарбастамиз. Айниқса, хотин-қизлар қўмитаси, «Маҳалла» жамғармаси, «Камолот» ЁИҲ билан ҳамкорликда хотин-қизларни иш билан таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратаяпмиз. Ўтган йилда бандлик дастури бўйича 3177 нафар хотин-қиз иш билан таъминланди. Меҳнат бўлимларига мурожаат қилган 9113 нафар хотин-қиздан 8035 нафари ишга жойлаштирилди. Тадбиркор хотин-қизлардан 729 нафарига 5398,3 млн. сўмлик имтиёзли кредит ажратилди. Бу эзгу ишда касаба уюшмасининг ҳам муносиб ўрни борлигидан мамнунмиз.

«Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили»да йўлимиз ҳам, эзгу ишимиз ҳам ўз-ўзидан қишлоқларга боғланди, десам муболаға бўлмайди. Бу борада, айниқса, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Қорақалпоғистон Республика кенгаши фаолияти диққатга лойиқ. 92146 нафар касаба уюшма аъзосини бириктирган тармоқ кенгашида 327 та бошланғич касаба уюшма ташкилоти бор. Аъзоларнинг 35 фоизини 30 ёшгача бўлган ёшлар, 42 фоизини хотин-қизлар ташкил қилади.

Тармоқ кенгашларида ташкилот, корхона ва муассасаларда хизмат қилаётган кам таъминланган, кўп болали оилалар, етим-есирлар, ёлғиз қариялар ҳолидан хабар олиш, уларга мадад қўлини чўзиш анъанага айланган.

Жамоа шартномалари орқали қишлоқ жойларда истиқомат қиладиган, фарзандлари 2 ёшдан 3 ёшга тўлгунга қадар 103 нафар онага моддий ёрдам кўрсатилди. 82 нафар аёлга туғишгача ва туғишдан кейинги ҳақ тўланадиган таътиллар куни узайтирилди.

Хотин-қизлар байрамида «Турон» ҳиссадорлик жамияти томонидан 75 нафар хотин-қизга 2,5 млн. сўм, «Хўжайли толаси» ҳиссадорлик жамияти томонидан 135 хотин-қизга 3,5 млн. сўм ва Нукус туманидаги 20 нафар етим қиз ҳамда фахрий аёлларга 1,5 млн. сўм, Мустақиллик байрамида 11 нафар хотин-қизга, ҳайит байрами муносабати билан 70 нафар хотин-қизга моддий ёрдам кўрсатилди. Уларга ҳар томонлама қулайлик яратиш ҳам доим эътиборимизда. Тикувчилик цехи, гўзаллик салони, қизларга ҳунар ўргатувчи ўқув марказлари ҳар бир маҳаллада фаолият кўрсатмоқда.

Хотин-қизларни соғломлаштириш мақсадида 20-30 ёшдаги касаба уюшма аъзолари ўртасида Ўзбекистон агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши томонидан ташкил этилган спартакиадада иштирок этган вакилларимиз шахмат, стол тенниси ва енгил атлетика турлари бўйича биринчи ўринни эгаллашди. Қорақалпоқ Давлат университетида ўтган «Келинг, қизлар беллашайлик» танлови ҳам спорт байрамига айланиб кетди. Ғолибларга диплом ва совғалар топширилди.

Ўтган йилда тармоқ бўйича 135 нафар хотин-қиз энг нуфузли санаторийларда соғлиғини тиклади. 16 нафар аёл эса бепул соғломлаштирилди. Бу мақсадларга 5 млн. 511 минг сўм маблағ сарфланди.

Қорақалпоқ аёллари азалдан билимга чанқоқлиги ва донолиги билан тилга тушган. Бугун ҳам воҳа хотин-қизлари барча соҳаларда ўз иқтидори билан нуфузли ўрин эгаллаган. Нукус Давлат педагогика институтида 2009 йилда 6 нафар хотин-қиз номзодлик илмий ишини ёқлади. Уларнинг ҳар бирига бирлашган касаба уюшма қўмитаси томонидан моддий ёрдам кўрсатилди.

Комиссия аъзоларимиз хотин-қизлар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, аёллар меҳнатини муҳофаза қилиш борасида ҳали кўп ишлар қилиш керак. Ахир, кўпдан қуён қочиб қутулмас, деган нақл бежиз айтилмаган-ку! Шундан келиб чиққан ҳолда, мавжуд муаммоларга биргаликда барҳам бериш чораларини кўраяпмиз.

Суҳбатни «Ishonch» мухбири Амина ҚОДИРОВА ёзиб олди.

Хушхабар

«Ishonch» — танлов ғолиби

Оммавий ахборот воситалари жамиятда муҳим ўрин тутади. Мамлакатимизда уларни ижтимоий ва ҳуқуқий ҳимоялаш, журналист кадрлар тайёрлаш, ОАВ бозорини ривожлантириш ва унда адолатли рақобат муҳитини шакллантиришга катта эътибор қаратилмоқда.

Кеча Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди, Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти, Ўзбекистон электрон ОАВ миллий ассоциацияси, Ўзбекистон журналистлари ижодий уюшмаси ҳамкорлигида «Фуқаролик жамияти институтлари тизимида оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва ролини янада мустаҳкамлашнинг долзарб вазифалари» мавзусида республика конференцияси бўлиб ўтди.

Конференция доирасида босма нашрларни янада такомиллаштириш, жаҳон андазаларига мос ҳолда ривожлантириш, ОАВ ходимларининг обрўси ва манфаатдорлигини оширишга кўмаклашиш мақсадида ташкил этилган «Эътироф» ижодий танлови ғолибларини тақдирлаш маросими ўтказилди.

Республикадаги газета, журнал, интернет агентликлари ва нашрлар ўртасида ўтказилган мазкур танловда «Энг яхши болалар нашри», «Энг яхши ижтимоий-сиёсий газета», «Босма нашрнинг энг яхши дизайни учун», «Энг яхши тармоқ нашри», «Йилнинг энг фаол нашри» ва «Босма нашрнинг энг яхши веб-сайти учун» номинациялари бўйича ғолиблар аниқланди. «Ishonch» газетаси «Энг яхши тармоқ нашри» номинациясида ғолиб деб топилиб, совға билан тақдирланди.

Ўз мухбиримиз

Офарин

Гулистон шаҳридаги «Абдулазиз ҳамкор транс» хусусий фирмаси қошида ташкил этилган «Такси плюс» хизматидан барча мамнун. Эндиликда сирдарёлик йўловчилар ва вилоят марказига ташриф буюрган меҳмонлар йўлкира ҳақини пластик карточкалар орқали тўлайдиган бўлдилар.

ЙЎЛ ҲАҚИ — ПЛАСТИК КАРТОЧКАДА

Мазкур фирма «Микрокредитбанк»нинг Боёвут туман филиалидан олган 72 миллион сўм миқдоридаги кредит маблағлари эвазига 10 та «Матиз» русумли енгил автомобиллар харид қилди. Натижада, уларнинг ҳаракат йўналишлари сонини янада кенгайтириш имконияти туғилди.

Ҳозирги вақтда ушбу таксилар нафақат Гулистон шаҳри, балки унинг теварак-атрофида жойлашган қишлоқ ва бошқа аҳоли пунктлари бўйлаб йўловчилар оғирини енгил қилмоқда.

Яна бир муҳим жиҳати шундаки, фирмада янги 17 та иш ўрни яратилди. Ҳар бир такси автомашинаси сиртига хизмат турлари ва ҳайдовчининг уяли телефон рақами ёзиб қўйилганлиги, шунингдек, уларнинг ҳар бирига махсус терминал аппарати ўрнатилганлиги барчани мамнун этмоқда.

Пиримқул ДЎСТМАМАТОВ, «Ishonch» мухбири

Таҳлил

Аъзолар сони ошмоқда

Ўзбекистон қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Андижон вилоятидаги вакили Ўринбой АҲМЕДОВ билан суҳбат

— Бугун юртимизнинг барча ҳудудларида бунёдкорлик ишлари авжида. Андижон вилоятида ҳам кенг миқёсда уй-жой қуриш ишлари олиб борилмоқда. Бундан сиз етакчилик қилаётган соҳа ходимлари сони ортиб, касаба уюшма аъзолари ҳам кўпаймоқда дея, хулоса чиқариш мумкин...

— Тармоқ касаба уюшмаси вилоят вакиллиги тасарруфидаги ташкилотлар сони бугун 38 тага етиб, аъзоларимиз сони 4925 нафарни ташкил этмоқда. Лекин имконият даражаси билан қиёслаганда бу жуда кичик кўрсаткич. Шу боис ҳам зиммамизда касаба уюшма аъзолиги афзалликларини кенг тарғиб этиш вазифаси турибди.

Ўтган йилги саъй-ҳаракатларимиз натижасида аъзоларимиз сони 1200 нафарга ошди. Сафимизни 2009 йилда Олтинкўл туманидаги «Евро-Азия пласт» қўшма корхонаси, «Беллона меллениум» қўшма корхонаси ҳамда Хонободдаги «Гидроспецмонтаж» масъулияти чекланган жамият ишчи-ходимлари тўлдиришди.

Бу корхоналарда асосан қурилиш материаллари ишлаб чиқарилади. Нодавлат секторидаги корхона ва муассасаларда ҳам янги касаба уюшма ташкилотларини тузиш ишларини жадаллаштиришни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Маълумотларга кўра, хусусий қурилиш фирмаларида ёлланма ишчилар билан оғзаки шартнома, келишув асосида ишлаш йўлга қўйилган. Биз шу масалада ҳеч бир фирма билан муроса қила олмаймиз. Чунки бу ўринда меҳнат қонунчилиги бузилмоқда. Шундан бўлса керак, қонуний ҳужжатсиз ишлаган айрим шахслар иш ҳақларини ололмасдан сарсон бўлиб юришибди. Агар улар меҳнат шартномаси тузиб ишлаганларида касаба уюшма ташкилотига мурожаат этишлари ва ўз ҳақларини вақтида олиши мумкин бўларди.

(Давоми 2-бетда)

Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари

Ишимиз нуфузимизга яраша

Президентимизнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида кучли фуқаролик жамияти барпо этишда нодавлат ва жамоат ташкилотларининг ролини кучайтириш давр талаби эканлиги алоҳида таъкидланди.

Сир эмаски, касаба уюшмалари жамоат ташкилотлари орасида алоҳида нуфузга эга. Бу биринчи навбатда, унинг оммавийлиги билан белгиланади. Бугунги кунда вилоятимизда 2734 та бошланғич ташкилот мавжуд бўлиб, 558 мингдан зиёд меҳнаткаш касаба уюшмасига бирлашган.

Касаба уюшмалари олдида турган вазифалар ғоят серқирра. Меҳнаткашлар орасида миллий ғоя тарғиботини амалга ошириш ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини оширишда фаол иштирок этиш ана шулардан бири. Қолаверса, ўтиш даври талаби ҳамдир. Шу боис касаба уюшмалари жамиятнинг маданий-маърифий янгиланиши, юксак ахлоқийликнинг қарор топиши, соғлом турмуш тарзининг шаклланиши, касаба уюшма аъзоларида юксак ватанпарварлик туйғулари, мустақиллик мафкураси, ўз ватани билан фахрланиш, қўйингки, жамиятимиз тараққиётига асос бўлган барча эзгуликларни тарбиялашда фаол қатнашмоқда.

Кенгашимизнинг вилоят Маънавият-тарғибот маркази, хотин-қизлар қўмитаси, «Нуроний» ҳамда «Маҳалла» жамғармалари, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, ногиронларнинг жамоат бирлашмалари билан ҳамкорликдаги фаолияти ўз самарасини бермоқда. Жумладан, ўтган йилда хотин-қизлар қўмитаси, «Омбудсман»нинг вилоятдаги вакили ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда хотин-қизлари ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, ҳуқуқий саводхонликни ошириш бўйича учрашувлар ўтказдик.

Касб-ҳунар коллежларида «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати билан биргаликда «Қулликка рози бўлманг», «Ватан гадоси — кафан гадоси», «Одам савдосига қарши кураш», «Келажак ёшларники» мавзуида давра суҳбатлари уюштирилди.

«Камолот» ЁИҲ, «Маҳалла» жамғармаси, Ички ишлар бошқармаси билан ёз мавсумида 120 нафар тарбияси оғир болалар соғломлаштирилди. Шунингдек, «Қишлоғим — фахрим» танлови ўтказилди.

Вилоятдаги жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ногирон болалар ўртасида «Мафтункор ранглар дунёси» танлови, ёшлар ўртасида «Шунқорлар» ҳарбий спорт мусобақаларини ўтказиш анъанага айланмоқда. Айниқса, «Маҳалла», Болалар спортини ривожлантириш жамғармалари билан ёзда маҳалла болалари учун футбол мусобақалари ташкил этилгани катта қизиқиш уйғотди.

Касаба уюшмаси давлат дастурларини амалга оширишда ҳам ўз ҳиссасини қўшмоқда. Хусусан, ўтган йили қишлоқ хўжалик ходимлари ва ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида, жамоа келишувлари ва шартномалари орқали 424 та корхонада 4462 нафар кам таъминланган оилага корхона ҳисобидан 110,2 миллион сўмлик, касаба уюшмасидан 14,7 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. 3 та корхонада узоқ муддат фойдаланиладиган товарлар, шунингдек, уй-жой қурилиши учун 96 нафар ходимга 122 млн. 966 минг сўмлик фоизсиз ссудалар берилди. 86 та корхонада 138 нафар аёлнинг туғишгача ва туғишдан кейинги ҳақ тўланадиган таътиллар куни узайтирилди ва бунга 8,4 миллион иш берувчилар маблағидан сарфланди.

(Давоми 2-бетда)

Ishonch
2010-yil 23-fevral №24 (2749)

Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари

Ишимиз нуфузимизга яраша

(Боши 1-бетда)

168 та корхонада фарзандлари 2 ёшдан 3 ёшга тўлгунга қадар бўлган 508 нафар онага 17,9 млн.сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. 25 та корхонада олий ўқув юртларида қишлоқ жойлардан келиб таҳсил олаётган 197 нафар талаба учун шартнома пулларининг бир қисми корхона ҳисобидан тўлаб берилди ва бунга 200,3 млн. сўм сарфланди. 62 та корхонада қишлоқ жойларида истиқомат қиладиган кам таъминланган 2602 оиланинг фарзандлари учун ўқув қуроллари ва дарсликлар харид қилиш харажатлари қисман қопланди ва бунга 57,1 млн. сўм ажратилди. 68 та корхонада кам таъминланган 945 оиланинг фарзандлари учун болалар соғломлаштириш оромгоҳларига йўлланмалар қиймати тўлиқ корхона ҳисобидан қопланди. 64 та фермер хўжаликларида меҳнат қилаётган 104 нафар ходимга санаторий йўлланмасининг 14,6 млн. сўм қиймати тўлиқ қопланди.

Вилоятдаги барча касаба уюшма ташкилотлари томонидан кам таъминланган, кўп болали оилаларга, шунингдек, етим-есир, ногиронларга кўмак ва ёрдамга мухтож талаба ўқувчилар, корхона, ташкилотлар ишчи-ходимларига «Наврўз» ҳамда Мустақиллик байрамлари арафасида 438,39 млн. сўмлик, Рамазон ҳайити муносабати билан 121,6 млн. сўмлик, Қурбон ҳайитида 159,540 млн. сўмлик, Конституциянинг 17 йиллик байрамида 22,2 млн. сўмлик меҳрмурувват, хайрия ёрдамлари кўрсатилди. Меҳрибонлик, Саховат уйлари ҳам хайрия ёрдамидан баҳраманд бўлдилар.

Бирлашма кенгаши ҳамда тармоқ касаба уюшмаси вилоят кенгашлари, вакилликлар, Олмалиқ тоғ-металлургия комбинати касаба қўмитаси томонидан қишлоқда яшаб олий ва ўрта махсус ўқув юртларида таҳсил олаётган кам таъминланган, ёлғиз ва кўп болали оилаларнинг иқтидорли фарзандларидан 47 нафарига касаба уюшмаси стипендияси жорий этилди. 750 нафар ишлаётган қишлоқ аҳолиси санаторий-курортларда имтиёзли дам олдирилди.

Ёз мавсумида 14710 нафар бола соғломлаштириш оромгоҳларида, шу жумладан, 1546 нафар кам таъминланган қишлоқ болалари касаба уюшмалари маблағлари ҳисобидан бепул дам олдирилди. 1425 нафар касаба уюшма аъзоларининг Тошкент, Шаҳрисабз, Самарқанд, Бухоро шаҳарларига саёҳатлари уюштирилди. Бунга касаба уюшмасидан 40,345 млн. сўм сарфланди.

Касаба уюшма етакчилари ўртасида «Маънавият — инсонлар муваффақиятининг гаровидир», касаба уюшмаси тизимидаги маданият уйлари, саройлар ва клублар ўртасида «Энг намунали маданият муассасаси» танловлари ўтказилди.

Шу ўринда меҳнаткашлар ўртасида миллий ғоя тарғиботини ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини амалга оширишда касаба уюшмаларига қарашли маданият муассасаларининг ролини алоҳида таъкидлаш жоиздир. «Олмалиқ тоғ металлургия комбинати» ОАЖ касаба уюшмасига қарашли «Металлург» ҳамда «Ўзметкомбинат» АИЧБ касаба уюшмасига қарашли Ф.Муҳамедов номидаги, «Аммофос Махам» ОАЖ маданият саройларида йил давомида ўтган 500 га яқин тадбирда 1 миллиондан зиёд киши иштирок этди. 55 та тўгарак ва бадиий жамоаларда меҳнаткашлар ва уларнинг фарзандлари бўш вақтларини сермазмун ўтказиб келмоқда. Бу бадиий жамоалар шаҳар, вилоят, республика миқёсидаги тадбирларда иштирок этибгина қолмасдан, халқаро танловларда ҳам ғолибликни қўлга киритмоқда. Маданият муассасаларида фаолият юритаётган 9 та бадиий жамоага ЎзКУФК томонидан «Халқ бадиий ҳаваскорлик жамоаси», «Намунали бадиий жамоа» унвони берилган.

«Баркамол авлод йили» касаба уюшмалари зиммасига алоҳида масъулият юкламоқда. Бундан буён ҳам нодавлат ва жамоат ташкилотлари орасида «Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари» дастурини амалга ошириш ҳамда меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш биз учун бош мақсад бўлиб қолаверади.

Эътиборхон РАҲМОНОВА,
Тошкент вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши маданий-маърифий ва спорт ишлари бўлими мудири

Таҳлил

Аъзолар сони ошмоқда

Ўзбекистон қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Андижон вилоятидаги вакили Ўринбой АҲМЕДОВ билан суҳбат

(Боши 1-бетда)

Президентимизнинг 2009 йил 29 январдаги «Уй-жой фондини фойдаланишга тайёр ҳолда топшириш шартларида реконструкция қилиш ва таъмирлаш бўйича пудрат ишлари кенгайтирилишини рағбатлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори, айниқса, қурилиш соҳасида фаолият кўрсатадиган ташкилот ва муассасаларни бу жараёнларга жалб қилишга катта туртки бўлди. Энди янги тузилган қурилиш ташкилоти ишчиларига ҳам касаба уюшмалари ишончли ҳамкор, таянч бўлади.

— Ижтимоий ҳимоя, меҳнат муҳофазаси, аъзолар саломатлигини тиклаш, ёзги соғломлаштириш масалаларида қандай тадбирлар амалга оширилди?

— Масалан, ўтган йили 45 нафар аъзомизга 1235 минг сўм, фарзандлари 2 ёшдан 3 ёшга тўлгунга қадар бўлган ён оналарнинг 50 нафарига 575 минг сўм миқдорида моддий ёрдам берилди. Олий ўқув юртида таҳсил олаётган 2 нафар талабага контракт пулларининг бир қисмини тўлаш учун 1650 минг сўм миқдорида маблағ ажратилди.

Ишчи-ходимлар саломатлигини тиклаш мақсадида 65 нафар аъзомиз турли сиҳатгоҳларда имтиёзли йўлланма билан дам олдирилди. Меҳнаткашларнинг 45 нафар фарзанди ёзги дам олиш мавсумини вилоятимизнинг сўлим гўшаларидаги оромгоҳларда ўтказишди.

Меҳнат муҳофазаси борасида олиб борилган тадбирлар самараси ўлароқ, ўтган йили тармоқда бирорта бахтсиз воқеа қайд этилмади. Рўйхатга олинган ишлаб чиқариш ногиронлари ва касб касаллигига чалинганларга иш берувчилар томонидан товон пуллари ўз вақтида тўлаб борилиши вакиллар томонидан назоратга олинганлиги ҳам айни муддао бўлмоқда.

— Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида касаба уюшма ташкилотлари фаолиятига ҳам ўз тузатишини киритганидан хабардормиз.

— Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, инқироз муаммоси жамиятимиздаги барча соҳалар қатори, бир ёқадан бош чиқариб, бу тўсиққа қарши курашишларини тақозо этади. Касаба уюшмалари ҳам бу хайрли ишлардан четда қолмаяпти, албатта. Зеро, Конституциямизнинг 59-моддасида «Касаба уюшмалари ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ва ҳуқуқларини ифода этадилар ва ҳимоя қиладилар» деб, белгилаб қўйилган. Шунга биноан, кафолатланган иш ҳақи, бандликни таъминлаш, меҳнат муҳофазаси, ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоя муҳтож ходимлар манфаатини кўзлаб иш тутилмоқда.

Юқоридаги вазифаларни амалга оширишнинг ижтимоий шерикчилик механизмлари орқалигина ҳал қилиш мумкин, яъни давлат — иш берувчи — ходимлар вакиллари ўртасида ижтимоий мулоқот йўлга қўйилмоқда. Шундан келиб чиққан ҳолда, жойларда ишлаб чиқариш фаолияти натижаларига нисбатан ходимнинг ҳаёти ва соғлиғи устуворлигини таъминлаб бориш, фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқлари ҳимоясига доим катта эътибор бераяпмиз.

Суҳбатдош:
Абдулҳай ЮНУСОВ,
«Ishonch» мухбири

Жиззах вилояти Мирзачўл туманидаги «Истиқлол» сувдан фойдаланувчилар уюшмаси механизаторлари барча турдаги қишлоқ хўжалиги техникаларини мавсумга тахт қилиб қўйди. Бугунги кунда 30 та чопиқ трактори, 30 та култиватор, 10 экиш сеялкаси, 120 та сихмола ва бошқа техникалар қайта таъмирланиб, уюшма ходимлари томонидан яна бир бор назоратдан ўтказилди.

Суратда: созловчи механизаторлар Баҳодир Нишонов ва Баҳриддин Тожибоев.

Умар РАҲМОНҚУЛОВ (ЎзА) олган сурат

Меҳнаткаш манфаати йўлида

Вазифасига тикланди

Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси талаблари мулкчилик шаклидан қатъи назар корхоналар, муассасалар, ташкилотлар учун бир хилда бажарилиши мажбурийдир. Аммо айрим ҳолларда иш берувчилар томонидан бунга амал қилинмайди.

Вакиллигимизга Қамаши туман ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими бошлиғи Низом Мейлиев ўзининг ноқонуний ишдан бўшатилганлиги хусусида мурожаат қилди. Ходимнинг аризаси ўрганилганда, иш берувчи томонидан меҳнат қонунчилигига тўлиқ амал қилинмаганлиги аниқланди.

Аввало, ходим ишдан бўшатиш тўғрисидаги буйруқ билан тегишли тартибда таништирилмаган. Меҳнат кодексининг 182-моддаси 1-банди талаби бузилган, ходимдан тушунтириш хати олинмаган.

Н.Мейлиевни вазифасидан озод қилиш учун буйруқ чиқарилганда, касаба уюшмасининг розилиги олинмасдан бошқарманинг 2009 йил 30 ноябрдаги йиғилиш баённомаси асос қилиб олинган.

Иш берувчининг ноқонуний хатти-ҳаракати ходимнинг ишчанлик кайфиятига салбий таъсир кўрсатди. Касаба уюшмаси аралашуви билан меҳнат қонунчилигига зид буйруқ бекор қилиниб, Н.Мейлиев ўз вазифасига тикланди.

Фахриддин ҚАМАРОВ,
Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Қашқадарё вилояти вакиллиги мутахассиси

Ҳисобот-сайлов

Мақсадимиз — ижтимоий ҳимояни кучайтириш

Яқинда Қибрай туманидаги 14-мактабда касаба уюшма ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди.

Унда Тошкент вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашининг меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими мудири Тўлаган Мираҳмедов, таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Тошкент вилоят кенгашининг ижтимоий ҳимоя бўлими мудири Рустам Тожибоев ва туман халқ таълими бўлими касаба уюшма кенгаши раиси Зокир Шораҳмедовлар иштирок этишди.

Йиғилишда мактаб касаба уюшма қўмитаси раиси Саломат Муҳаммадиеванинг ҳисоботи тингланди. Шундан сўнг ҳисобот юзасидан тарих фани ўқитувчиси Нигора Жўраева, меҳнат фани ўқитувчиси Барно Султонова, бошланғич синф ўқитувчиси Индира Ҳайитқуловалар фикр билдиришди. С.Муҳаммадиева мактаб касаба уюшма қўмитаси раиси, мажлис иштирокчилари таклиф қилган номзодлар эса касаба уюшма қўмитаси аъзолари этиб сайланди. С.Муҳаммадиева туман касаба уюшма ташкилотининг 5-конференциясига делегат этиб сайланди.

Йиғилиш якунида Т.Мираҳмедов сўзга чиқиб, касаба уюшмаларининг «Баркамол авлод йили»даги вазифалари ҳамда ижтимоий ҳимояга муҳтожларнинг сонини камайтириш йўлида қилинажак ишлар хусусида тўхталди. Р.Тожибоев ҳозирги кунда таълим тизимига давлат томонидан катта эътибор қаратилаётганини таъкидлаб, фан хоналарининг жиҳозланиши ҳамда мактабларда жисмоний тарбия ва спорт ишлари яхши йўлга қўйилгани ҳақида гапириб ўтди.

Нарзулла МАХАМОВ,
«Ishonch» мухбири

...У чўпондир — етти ўлка кезади...

Махтумкули ва Дурди шоир айтишувидан.

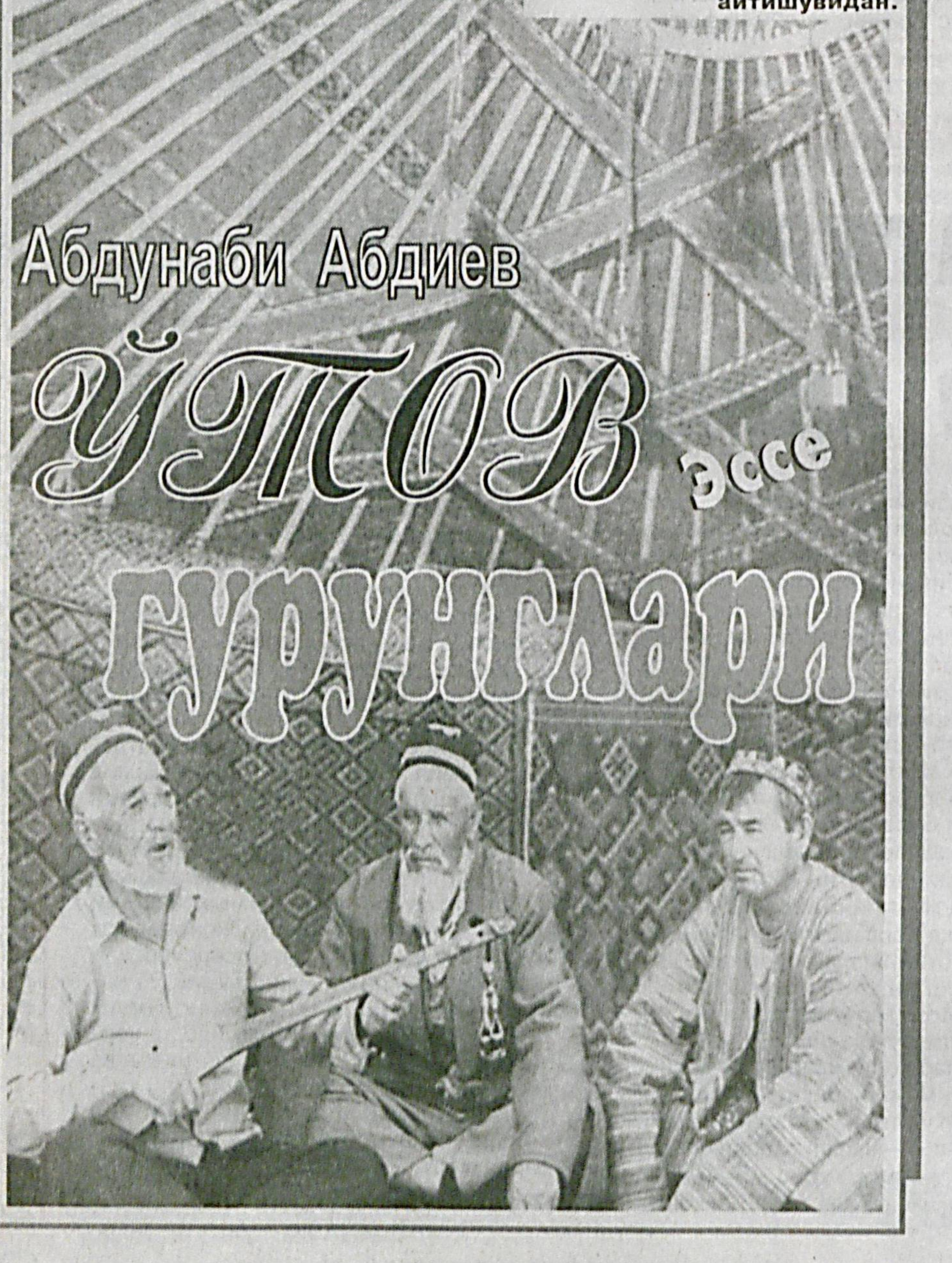

(Давоми, бошланиши ўтган сонларда).

7

Баҳор, ёз ойлари қишлоғимизни қоқ ёриб Қашқадарёнинг кичик бир ўзани оқиб ўтарди. Қўни-қўшнилар қум бархaнлари орасидан ҳашар йўли билан очган ерларига лалмикор қовун-тарвуз экишса-да, Помуқда кўзни яшнатадиган боғ-роғлар йўқ эди ҳисоби. Аммо қишлоқ ўртасидаги қачонлардир Паловхўр бобо лақабли киши эккан баҳайбат тут сувсизликка ён бермай кўм-кўк товланиб турарди (ҳозир ҳам бор). У қачон экилганини деярли ҳеч ким билмас, фақат меваси очарчилик йиллари кўпларнинг жонига оро кирганини кексалар ҳикоя қилиб беришарди. Ҳар йили баҳорда шу дарахт соясида исқирт кийинган, чўлоқ бир кишининг пайдо бўлиши одат тусига кириб қолганди. Унинг кўриниши бирмунча қўрқинчли бўлса-да, табиатан беозор эди. Бировга ортиқча гап отганини ёки нимадир сўраганини ҳеч ким эсломасди. Уни озмунча таниганлар мулозамат кўрсатиб, чойга таклиф этишганда:

— Мен бу ерга чой ёки нон илинжида келмадим. Хотиралар мени етаклаб қайтади, — деб беозоргина рад этарди.

Кўнгли тусаган пайти қизиқувчиларга ўзининг кимлигини, қишлоққа қандай алоқаси борлигини кўзда ёш билан ҳикоя қилиб берарди:

— Эҳ, вафот этганларнинг ҳаммаси бебаҳо йигитлар эди, тақдир ўйинини қаранг, фожиада биргина мен, чўлоқ, нотавон банда тасодиф туфайли омон қолдим.

— Шунисига ҳам шукур қилинг, Раҳим ака, — унга далда беришарди суҳбатдошлари. — Мана сиз борсиз, уларнинг тақдирини гапириб бераяпсиз.

Кейинчалик чўлоқ чол ҳам қишлоққа кўриниш бермай қўйди.

— Бечора бандаликни бажо келтирибди, ажойиб одам эди, —дейишди унинг кейинги тақдиридан хабардор бўлганлар.

Шундай қилиб саҳро бағридаги фожианинг сўнгги гувоҳи ҳам ёлғон дунёни тарк этди...

...Мазкур фожиа ҳанузгача ўтов гурунгларига мавзу бўлиб келмоқда. Аслида, яхши ва ёмон, омад ва бахтсизлик ҳамқадам. Бу ҳикоя қанчалик қайғули бўлмасин, ҳаётимизнинг бир бўлаги-да. Уни унутиб бўлармиди...

Олтинчи боб

1

Биз олдинги бобларимиздан бирида чўпоннинг доимий ҳамроҳлари тўғрисида сўз юритганимизда туялар тилга олинганди, аммо гурунгларимиз давомийлигини бузмаслик мақсадида «саҳро кемаси» аталмиш бу беозор жонивор ва уни парвариш қилувчилар ҳаёти хусусида тўхталмагандик. Чўпон ва унинг ташвишлари, кундалик турмуш тарзи ҳақида ҳикоямизга табиатнинг тағин икки иноми — туя ва саксовулни киритмасак барча уринишларимиз кемтик бўлиб қолади. Мана шу камчиликнинг ўрнини тўлдирадиган фурсат етиб келди.

Туябоқар ҳам чўпоннинг бир тури, чўпон сурувнинг, туябоқар уюрнинг изига тушади. Тўғри, туябоқарнинг ташвишлари чўпонникидан бироз кам, негаки уюрни ҳар дақиқада тергаб туришнинг ҳожати йўқ, баъзида ойлаб дараклamasанг ҳам туялар уюри бошқа яйловга ўтиб кетмайди. Помуқда Сайли карвон деган киши яшайди, умрининг қарийб ярим асрини туякашликка бағишлаган. У ўтирган даврада туя ва унинг хосиятлари ҳақида гап очилса яйраб кетади, фаолияти давомида туяларни кузатиб ўрганганларини айтиб беради. Сайли карвон билан қандай вазиятда учрашмай қуюқ сўрашади, табиатан «бир қоп ёнғоқ»лар сирасига кирадиган бу одам деярли ҳамма билан ҳазиллашиб гаплашади. Менга эса бироз жиддий тортиб:

— Устозимнинг ўғли, ишлар зўрми, ҳалиям газетга ёзиб турибсанми, мени қачон мақола қиласан? — дейди.

— Гап йўқ, сизни газетга ёзганим бўлсин, лекин пелтун қилиб, — дейман қувлик билан.

— Пелтун ёзасанми, мелтун ёзасанми, менга фарқи йўқ, пақат газетга чиқсам бўлди.

Сайли карвоннинг анойилигидан куламан, аммо туялар табиати, туябоқарликнинг ўзига хос қирралари ҳақидаги гурунгларини жон қулоғим билан тинглайман. У бир гал шундай деганди:

— Сенга бир гапни айтай, туя деганига ортиқча эътибор шарт эмас, кенг, бепоён яйлов, янтоқзор бўлса бас, истаганингча туя боқиб, даромадини олаверасан.

— Туя янтоқдан бошқа нарса емайдими? — сўрадим қизиқсиниб.

Сайли карвон саволимга савол билан жавоб қайтарганди:

— Эшитгандирсан, туя узоқ муддат сувсизликка чидай олади, бунинг боиси нимадалигини биласанми?

Бошимни чайқадим.

— Бўлмаса эшит, янтоқда чанқоқни қондирувчи суюқлик бор, шу боис ўтмишда саҳро қўйнида адашиб қолганлар янтоқнинг илдизини сўриб ҳалокатдан қутулиб қолганлар. Сув тақчил ерларда янтоқнинг илдизига тарвуз уруғини қадаб ҳосил олинишини қозоқ овулларида бўлганимда кўрганман. Туялар узоқ муддат сувсизликка чидашининг сабаби шунда.

Биродарлар, Сайли карвоннинг суҳбатларидан англаганим шу — туябоқарлик ҳам синоати кўп касб экан, уюрнинг изига тушган ҳар кас туябоқар бўлиб қолавермас экан. Эсимда, болалик йилларимиз ҳар баҳор ва кузда туялар уюри бир қишлоққа оралардн. Ўйинқароқ болалар учун бундан ғалатироқ томоша топиш қийин эди. Туялар «бу бировнинг чорбоғи», «униси кимнингдир ҳовлиси» деб турмас, хаётлар (чорбоғ, ҳовли атрофига ўралган пахса девор)дан бўй чўзиб дуч келган нарсанинг бир зумда тўс-тўполонини чиқариб кетаверарди. Биз тўда-тўда бўлиб уюрнинг изига тушар, катталарнинг «Туяларга яқин борманглар, қутурган бўлиши мумкин» деганларига кўпам қулоқ солмасдик. Очиғи, туялардан бизга ҳеч қандай озор етмас, қанчалик тегажоғлик қилмайлик, ондасонда бир калта думини, бошини силкитишдан нарига ўтмасди.

Кексаларнинг туялар кучли хотира ва кек сақлаш хусусиятига эга эканлиги тўғрисида огохлантиришлари ҳам бир қулоғимиздан кириб, иккинчисидан чиқарди. Орадан йиллар ўтиб туябоқарлар билан суҳбатда эшитганим бир воқеа болалик чоғимизда нечоғлик таваккал қилганимизни эслатиб, баданим жимирлаб кетади.

Қишлоғимизда Ҳамро шоир деган туябоқар бўларди, умри саҳрода, кишига завқ-шавқ бағишловчи табиат оғушида ўтгани учунми шоиртабиат инсон эди, кўрган-эшитганларини йўл-йўлакай назмий сатрларга қўшиб кетаверарди.

— Туяни жудаям беозор жонивор деб ўйлаганлар хато қилади, — деб ҳикоя қилганди бир гал Ҳамро шоир. — Уруш йиллари Хўжамуборакда Қодир исмли туякаш ўтган экан. У ҳар гал сафарга чиққанида саҳро ичидаги мўъжазгина қишлоқ — Бўзачига қўниб ўтаркан.

Қодир туякаш бироз одамови, камгап бўлса-да, қишлоқ аҳолиси унинг бир ўзи ўнлаб киши бажариши лозим бўлган юмушни уддалаб юрганлиги учун эҳтиром кўрсатиб, ғалла ортилган туяларига ем-хашак беришар, ўзига ҳарна борини ўртага ташлаб дастурхон ёзишаркан. Туякаш одамовилиги билан бир вақтда анча тажанг киши бўлиб, туяларга кўп зуғум ўтказар, айниқса, ўзи миниб юрган туяни кўп уриб қийнаркан. Бир куни сарбон қош қорайиб қолган бўлса-да, яхши танишининг ёзган дастурхонига қиё боқмай:

— Шошилиб турибман, бугун қўноқ бўлолмайман, — дебди.

Ҳомийлик

Меҳр гўшаси

Ёқилғи-энергетика комплекси, кимё саноати ва геология ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши Қашқадарё вилоят вакиллиги ҳомийлигида Китоб туманидаги 5-Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари ёзган шеърлар китоб ҳолида чоп этилди.

«Меҳр гўшаси» деб номланган ушбу тўпламда истеъдодли ёшлардан Севара Боқиева, Фарҳод Латипов, Шоҳида Жалолова, Зарифа Раҳматова, Зарина Тошкенова, Севара Авлоқулова, Мафтуна Раҳматуллаева, Гулзода Муродова, Салоҳиддин Жабборов, Шодия Бобоқуловаларнинг ижод намуналари жой олган.

Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлими ташаббуси билан нашр этилган янги китобнинг тақдимоти бўлиб ўтди. Унда сўзга чиққанлар ушбу тўпламдаги шеърларда болаликнинг бокира туйғулари жамланганлиги, касаба уюшмалари ёшлар ижодини рағбатлантириб, савоб ва хайрли ишга қул урганлигини алоҳида таъкидладилар.

— «Меҳрибонлик» ва «Саховат» уйларига ҳомийлик ёрдамларини бундан кейин ҳам давом эттирамиз, — дейди вилоят вакили, Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси аъзоси Жумақул Қурбонов.

Огоҳлик — давр талаби

Қашқадарё вилоят ҳокимлиги ва прокуратураси, ички ишлар ва ўрта махсус касб-ҳунар таълими бошқармалари ҳамкорлигида Қарши санъат коллежида «Маънавиятга таҳдид — ўзлигимизга ва келажагимизга таҳдид» мавзусида тадбир ўтказилди.

Мулоқот

Ҳуқуқ-тартибот идоралари ва маънавият соҳаси вакилларининг турли мавзулардаги маърузалари ўқувчиларда катта қизиқиш уйғотди. Тадбир сўнггида санъат коллежи ўқувчилари томонидан салбий иллатлар фош этилган саҳна кўринишлари намойиш этилди.

Қаршидаги вилоят Ёшлар марказида ҳам ана шундай тадбир ўтказилди. Унда бугунги кунда дунё ҳамжамиятини ташвишга солаётган диний-экстремизм, терроризм, гиёҳвандлик каби иллатларнинг олдини олиш ҳаётий зарурат эканлиги ўғил-қизларга уқтирилди.

Мулоқот охирида ёшларга диний экстремизмга қарши кураш мавзусини акс эттирувчи «Бир жангари хотиралари» ва «Жаҳолат гирдобида» филмлари тақдим этилди.

Иззат ҲИКМАТОВ,
«Ishonch»нинг жамоатчи мухбири

Ўзбекистон — жаннатмакон жой. Унинг қайси ҳудудида бўлманг, дилингиз яйрайди. Яқинда Бухородаги «Ситораи Моҳи Хоса санаторийси» МЧЖда бунинг гувоҳи бўлдик. Сиҳатгоҳ Бухоро шаҳридан уч километр нарида жойлашган. Қиш бўлишига қарамай, дам олувчилар билан гавжум. Бунга сабаб, санаторийда мижозлар учун барча шароитлар яратилганлигидир. Қуйида ана шулар ҳақида ҳикоя қиламиз.

Касаба уюшмалари шифо масканларида

Даволаш самарадорлиги 99 фоиз

Дам олиш масканига кираверишдаги кенг йўлак чиройли қилиб безатилган. Поядозлар тўшалган. Катта-катта тувакларга субтропик ўсимликлар ва турли-туман гуллар ўтказилган. Дам олувчиларнинг умумий бўлинмасида телевизор ишлаб турибди. Ҳордиқ учун юмшоқ мебеллар, стол-стуллар қўйилган. Ётоқхоналар ҳам ҳозирги замон талаблари даражасида жиҳозланган.

— Ёз фаслининг иссиқ ойларида санаторийда буйрак касаллиги гломерулонефрит касаллиги билан оғриган беморлар даволанади, — дейди жамият директори Абдулла ака Ҳакимов. — Уларга алоҳида майдонлар ажратилган бўлиб, аэрозолирия, гелиотерапия муолажалари олишади. Даволаниш жараёнида киши организмидан терлаш орқали йўқотилган сув ўрнини тўлдириш мақсадида даволанувчиларга тарвуз, иссиқ кўк чой истеъмол қилиб, гигиеник душ қабул қилиш тавсия этилади. Йилнинг совуқ фаслларида, яъни ҳозирги кунда овқат ҳазм қилиш, ҳаракат таянч аъзолари, сийдик чиқарув йўллари шамоллаши, андрологик ҳамда марказий нерв системалари касалликлари билан келган беморлар даволанишмоқда. Касалликнинг тури, кечиши, қон босими, қондаги биохимик, сийдикдаги клиник ўзгаришлар даволовчи шифокорлар томонидан назорат қилиб борилади.

Абдулла ака санаторийга чорак асрдан бери раҳбарлик қилади. Шу йиллар ичида қанчадан-қанча мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтказилди. Сиҳатгоҳ ҳудуди ободонлаштирилди ва кўкаламзорлаштирилди. Ётоқхоналар таъмирланди, замонавий асбоб-ускуналар олиб келинди.

Ҳозирги кунда бу ерда даволанишнинг 43 усулидан фойдаланилмоқда. Физиотерапия, парафин, уқалаш, игна, шифобахш ўтлар, маъданли сув билан даволаш ва бошқалар шулар жумласидандир. Муҳими, ҳар бир даволаш усулидан унумли фойдаланишга ҳаракат қилинади. Масалан, сиҳатгоҳ ҳудудидан чиққан маъданли сувни беморнинг касалига қараб ичирилади, ванна қилдирилади. Ошқозон, ичак йўлларини ювишда фойдаланилади.

Шифо масканига дам олиб, даволанишга келувчилар сони йилдан-йилга кўпайиб бораётгани сабабли, уларга замон талаби даражасида хизмат кўрсатиш мақсадида ўтган йилда даволашнинг янги турлари ташкил қилинди. Жумладан, тана умуртқаларини очиқ ҳавода чўзиб даволайдиган компютерли бошқарув аппарати олинди. Стоматология кабинети рентген қурилмаси билан таъминланди. Аёллар ва эркаклар бепуштлигини, простата безларини даволайдиган «Андроген» ускунаси ўрнатилди.

Бу ердаги 1550 метр чуқурликдан олинадиган мўъжизакор сув буйракдаги майда тошлар, тузлар ҳамда унинг яллиғланиш, простата безлари касалликларига чалинишнинг олдини олади, даволайди. Санаторий маъданли сув муолажаси машҳур Железноводск, Ессентуки, Трусковец курортлари муолажасидан устун бўлса устунки, асло кам эмас. Сиҳатгоҳ баъзи бир касалликларни даволаш бўйича нафақат республикамизда, балки МДҲда ягонадир. Шунинг учун бу ерга ҳар йили Россия, Украина, Белоруссия, Қозоғистон каби мамлакатлардан келган юзлаб кишилар ўз соғлиқларини тиклаб, дам олиб кетишади. Қабул бўлимида бўлганимизда чет элдан келиб, даволаниб кетган бир неча кишининг дил сўзлари битилган мактубларни ўқидик. Россиядан келган эр-хотин Олга ва Роберт Минзановлар, украиналик Мария Журавская, Леонид Рачун шулар жумласидандир. Улар илгари кўплаб машҳур санаторийларда даволанганликлари, лекин ўзларининг касалликларига шу ерда даво топганликлари ҳақида тўлқинланиб ёзадилар.

Мазкур даволаш ва дам олиш маскани бошқа санаторийлардан яна бир жиҳати билан ажралиб туради. У ҳам бўлса, муолажа хоналари ётоқ биносининг ичида жойлашганлигидир. Бу эса ўз навбатида, мижозларнинг муолажадан кейин ташқарига чиқмасдан хоналарига бориб дам олиш имкониятини яратиб беради.

Беморлар муолажадан кейин зерикиб қолмасликлари учун бу ерда бир қанча қулайликлар яратилган. Ётоқ бўлимидаги хоналар бир-икки кишига мўлжалланган бўлиб, барча хўжалик жиҳозлари бор. Алоҳида санузел, гигиеник душ, ванна, телевизор, музлатгич, юмшоқ ва қаттиқ мебеллар... Сиҳатгоҳнинг маданият уйида кинофилмлар қўйиб берилади, дискотека ва концертлар уюштирилади. Бу ерда вақти-вақти билан шоирлар, ёзувчилар ва жамоат арбоблари билан учрашувлар ташкил этилади. Дам олувчилар бўш вақтларида шахмат-шашка, биллиард, теннис ўйинлари билан машғул бўлишлари мумкин. Бундан ташқари, Бухоронинг зиёратгоҳ жойлари ва тарихий обидаларига саёҳат уюштириш йўлга қўйилган. Кутубхонада уч мингга яқин бадиий, тарихий мавзулардаги адабиётлар бор.

Ғулом ЮСУПОВ,
«Ishonch» мухбири

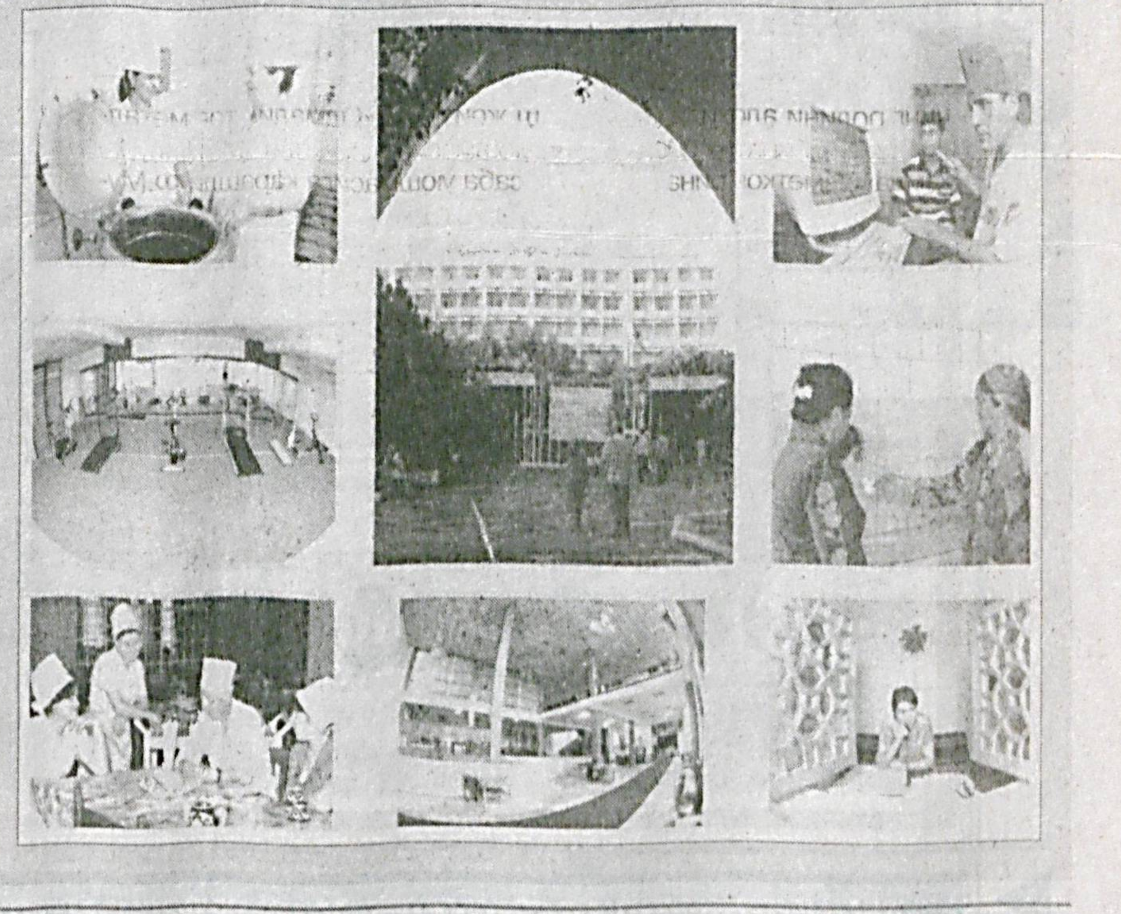

— Ризқингни қолдириб кетма, эртага азонлаб йўлга тушарсан, — дебди мезбон.

— Раҳмат, мен бормасам бўлмайди.

— Саҳрода йўлтўсарлар пайдо бўлган дейишади, қолсангиз бўларди.

— Шунча шеригим билан йўлтўсарлар нима қилишарди? — хунук жилмайиб туялар карвонига ишора қилибди Қодир туякаш.

Ўр одам бировнинг сўзини олмайди, уни гап билан йўлга солиш қийин. Қодир мезбоннинг сазасини ўлдириб, ўз билганидан қолмабди. Эртасига одамлар Бўзачидан кўпи билан икки чақирим масофада мажақланиб, ўлиб ётган туякашни, эгаси ёнидан жилмай турган туяни, нарироқда карвоннинг янтоқ кавшаб юрган бошқа туяларини учратишибди. Кексаларнинг тахмин қилишларича, йўл юриб чарчаган жонивор тихирлик қилавергач, соҳиби доимий одати бўйича уни юришга ундаш учун таёқ билан хумордан чиққунча савалаган, зарбалар жонидан ўтган туя уни устидан қулатиб, кўкраги остига олган ва бераҳм эгасини мажақлаб ташлаган экан.

— Одамлар оғзида юрган ривоятлардан бири бўлса керак бу, — дегандим ишонқирамай.

— Ишониш-ишонмаслик ўзингга ҳавола, мен эшитмишимни айтдим, — деганди Ҳамро шоир ҳикоясини ниҳоялаб.

2

— Туяларнинг ҳам тури кўп, — деди Сайли карвон севимли соҳаси ҳақидаги гурунгларини эшитадиган киши топилганидан севиниб. Бизда нортуя, қизилтуя, нортуя билан айритуя чатиштириб олинган қўшмоқ туя зотлари мавжуд. Улар орасида энг қувватлиси нортуя, тирноқлари узун бўлгани учун лойгарчиликда ҳам сирпанмайди. Бир туя 500-600 килогача юкни бемалол кўтариб, кўзлаган манзилингизга етказа олади.

Отарларга бириктирилган туялар мешкобда 40-50 қулоч қудуқдан сув чиқаришга шу даражада кўникканки, соҳиби қудуқ ёнига келтириб учига қовға (ичига ўн беш-йигирма литр сув сиғадиган меш идиш) тақилган арқонни боғлаб силкитиши билан тортиб кетавериши, идиш қудуқдан чиқадиган масофага бориб тўхташининг кўп бор гувоҳи бўлганман.

— Туялар транспорт воситаси бўлишдан бошқа қандай фойда келтиради? — сўрайман Сайли карвондан.

— Туячилик — кони фойда, сердаромад соҳа. Масалан, ортиқча харажатсиз боқилган туя 400 килогача гўшт қилади. Туянинг жунидан тўқилган жемпер бел оғриғи, буйрак шамоллашига чалинган кишиларга жуда асқотади. Ўркачидан олинган ёғ табобатда бод, бавосил касаллиги учун энг яхши шифо сифатида эътироф этилган. Айронини айтмайсизми, иссиқдан бўғриқиб келганда бир косасини симирсангиз, баданингиз яйрайди.

...Чорвадор қавмларда «туяёток» деган ибора бор, у жониворлар ётиши учун қурилган бинога нисбат берилган атама эмас. Бир гал Йўлдош тоғам сурувга биркитилган туя атрофига кенг доира қилиб чуқурча қазаётганини кўриб сўрадим:

— Нима қилаяпсиз?

— Туяёток деганлари шу, — жавоб берди тоғам. — Бу жонивор гавдасига нисбатан анча юраксиз, энди биз туянинг ғамини емай сурувни бемалол олис яйловларда боқиб келаверсак бўлади. Туя чуқурга яқин бормайди, қайтиб келиб унинг бир қисмини кўмиб ташламагунимизча доирадан чиқмай ўтлайверади.

3

Қайсидир йилнинг эрта баҳорида шаҳардан жияним бир «Дамас» дўстлари билан ташриф буюрди. Уни секингина четга тортиб танбеҳ бердим:

— Нега бир-икки кун олдин хабар юбормадинг, барра, ширбоз дараклатиб қўярдим.

— Сиз ҳеч нарсанинг ташвишини қилманг, ҳамма нарса ўзимизда бор, фақат бизни кўл бўйидаги энг баҳаво жойга бошлаб борсангиз бўлгани.

Чўлга келсанг баҳор кел, бошқаси бекор, ўт-ўланлар қумга кўрпадек ёзилган, қизғалдоқлар гўзаллигидан устига қадам босгинг келмайди. Аммо шу кез Сичанкўл соҳили анча салқин бўлади, кўрпача, тўшамчи, қумғон, тўрт-беш чопон олиб мошинга чиқдим.

— Буларни нима қиласиз? — қизиқсиниб сўради шаҳарлик меҳмонлардан бири чопонларни кўрсатиб.

— Шошилманг, меҳмон, ҳали булар талош бўлади, — дедим жилмайиб.

— Тоққа чиқсак ҳам бўларди, лекин жиянингиз биз томонлар зўр деб туриб олди, бир томони домламиз ҳам саксовулзорга боришлари керак, — деди меҳмонлардан гапга чечанроғи ёши каттароқ шерикларини кўрсатиб.

— Тоққа чиқишга ҳали вақт бор, ҳозир чўлнинг қайнаган даври, ҳар куни ўнлаб мошинлар ўтаяпти, Сичанкўл бўйида дам олишга талабгорларнинг саноғига етиш мушкул. Чўлни танлаб тўғри қилгансизлар, — дейман жиянимни маъқуллаб.

— Амакинг роса олиб қочаяптими дейман, — астагина жиянимнинг қулоғига шивирлайди у билан ёнма-ён ўтирган йигит.

Ўзимни эшитмаганга соламан, аммо ич-ичимдан жиянимнинг боплаб жавоб беришини кутаман.

— Ҳали кўриб оғзинг очилмаса менинг ҳеч нарса билмаганим, — дейди жияним бўш келмай.

«Бор экансан-ку», — дейман зимдан.

Домла йўл бўйи биз томонларда йирик саксовулзорлар борлигига ишонқирамаётганини яширмайди:

— Агар етарлича маълумот тўплолмасам, беш-ўн кун Қизилқумга кетаман.

Суҳбат асносида у киши билан тенгдош эканлигимизни, саҳро ўсимликлари мавзусида номзодлик иши ёқлаганини, энди докторлик иши учун материал тўплаётганини билиб олдим.

— Агар керак десангиз, нафақат саксовул, балки қараган, қозонтешар, шувоқ, чўған, чақиш, сердарахт, сингран, бўржак ва бошқа кўп йиллик саҳро ўсимликларини ҳам кўрсатаман.

Кўл бўйига яқинлашганимиз сайин яккам-дуккам кўкарган саксовуллар кўзга ташланди.

— Бор экан-ку, — завқини яширолмади домла.

— Шошилманг, шерикларимизга қўналға топиб берайлик, кейин сизни ўрмондек саксовулзорга етаклаб бораман.

Гўзал табиат, гиламдек ёйилган қизғалдоқзор, нариги соҳили аранг кўзга ташланадиган, тўлқинланиб турган кўл, салгина илгари бепоён чўл бағрида шундай хушманзара жой борлигига ишонмаган шерикларим ҳайратдан қичқириб юборишди. Мошиндан тушишлари билан турли томонга сочилиб кетган йигитларни шу ерда қолдириб, домла, ҳайдовчи йигит учаламиз «Дамас»- да барханлар оралаб кетдик, ўн беш чақиримча йўл босганимиздан сўнг олисда ҳаволаниб турган «ўрмон» кўринди.

— Қишлоқ устидан чиқиб қолдикми дейман, — қўлини олдинга сермади домла.

— Мен айтган саксовулзор шу-да.

— Йўғ-эй.

4

Танаси ёйилиб, тўрт-беш метргача бўй тортган саксовулларни кўриб домла хазина топган тентакка айланди-қолди. Ҳали бир саксовулнинг тана айланасини ўлчаса, ҳали ёнидаги миттигина фотоаппарат билан бошқасини суратга олар, қўйиб берсанг, бу ердан сира кетгиси йўқдек эди. Шу пайт содир бўлган кутилмаган воқеа биргина домланинг эмас, ҳар учаламизнинг ҳам ҳафсаламизни пир қилди. Қаердандир келиб қолган трактордан сакраб тушган беш-олти норғул йигит тележкани ажратиб, трактор тиркамасига ўралган тросни энг йўғон саксовулга боғлашди. Уларнинг нима қилаётганини англашга улгурмасимиздан қудратли трактор осмонга ҳаволаниб турган саксовулни томири билан суғуриб олди. Йигитлар тросни иккинчи саксовулга боғлашаётганида домла чидаб туролмади:

— Ҳой укалар, нима қилаяпсизлар? — у жон-жаҳди билан бир йигитни итариб саксовулдан тросни бўшатишга уринди. — Ахир бу ўсимлик «Қизил китоб»га киритилган, уни пайҳон қилишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Йигитлар бир зум иккиланиб туришди, сўнг улардан бири менга мурожаат этди:

— Домла, қаранг-эй бу одамингизга, бизнинг рухсатномамиз бор.

— Рухсатнома, қанақа рухсатнома? — жаҳли чиқди домланинг. — Қани, уни ким берибди?

Ҳалиги йигит чўнтагидан бир парча қоғиз олди-да, беписандлик билан менга узатди:

— Мана, ўқиб кўринг.

Қоғозга кўз югуртираман, чорвачилик хўжалиги раисининг имзоси билан тасдиқланган варақда саксовул териб олишга рухсат берилганлиги битилганди.

— Бунда кўкариб турган ўсимликни йиқитишга ижозат берилмаган шекилли.

— Фарқи нима, муҳими рухсатномамиз бор.

Узоқ тортишувдан сўнг бизнинг осонликча ён бермаслигимизни билган йигитлар бир-бирига қараб тўнғиллаганча жўнаб кетишди, биз кўл бўйига қайтдик.

— Бунақаси Қизилқумда ҳам учрамайди, — деди домла шерикларига. — Лекин...

Домланинг лекини сабабини мен ва ҳайдовчи йигит билардик...

...Қайси чўпон ўтовига борманг, бир-икки туя қуриган саксовулга кўзингиз тушади, унинг тафти бошқа ўсимликларга қараганда анча иссиқ, аммо ҳеч қачон қўйчивонлар кўкариб турган саксовулни ўтин учун пайҳон қилмайди.

Саксовулнинг чўпон учун қўл келадиган тағин бир жиҳати — у ўтовдан олис сурумга чиққанда тайёр қўй ётоқ, бунинг учун сурумдаги қўйлар сиғадиган миқдорда айлана кўринишида ер қазилиб, саксовул кўмиб чиқилиши, кейин унга берч этиб қараган дасталарини тахлаб, ҳар даста ўртасига қум ташланиши кифоя. Бу ортиқча вақт, харажат талаб қилмайдиган қўйётоқ тиклаш услуби. Лекин уни ҳамма чўпон ҳам бирдек қойиллатиб бажаролмайди.

— Кўпни кўрган чорвадорлар сурув учун саксовулзор ерларни танлашга ҳаракат қилади, бу бежиз эмас. Биринчидан, саксовул қум кўчишидан асрайди, энг муҳими, бу ўсимлик соясида ўнлаб турдаги гиёҳлар барқ уриб кўкаради, қурғоқчил келган йилларда саксовулзорда қишлаган отарлар ютказмайди, ҳам сурув тўқ, ҳам ўтин тайёр. Биз ишлаган замонлар ўн минглаб гектар яйловларга саксовул уруғи сепиларди, энди эса борини ҳам йўқ қилишаяпти, — деганди бир гал Нурмамат бобо пайҳон этилган саксовулзорга ачиниш билан қараб...

(Тамом)

Омон бўлинг,
МУҲТАРАМ ГАЗЕТХОН

Ishonch
2010-yil 23-fevral №24 (2749)

Саньат олами

Сурдо театри

Талабалик йилларимизда бўлиб ўтган бир воқеа ҳеч эсимдан чиқмайди. Дўстим билан кечқурун нон сотиб олгани магазинга бордик. Сотувчи русий забон аёл экан. Дўстим негадир унга жим тикилиб қолди... Сотувчи: ҳам «Қанақасидан?» дегандек дўстимнинг жавобини кутганча турибди. У эса ҳадеганда гапира олмаяпти. Ниҳоят: — Чёрный тоже пойдет, чёрный хлеб дайте, — деб юборди.

Ўртоғим «б»ни талаффуз қилишга қийналгани боис «белый хлеб» дейиш ўрнига тескарисини айтганди. Биз анча вақтлар davраларда бу воқеани кулиб эслаб юрдик.

Нимагадир бийрон сўзлаш қобилиятига эга бўлмаган кишиларни ҳам соқов деб аташга ўрганиб қолганмиз. Аслида, гунг бошқа, соқов ва кар бошқа. Бу нуқсонлар бир одамда бўлса, уни «гунг» дейишади.

Бугунги кунда Ўзбекистон кар ва соқовлар ташкилоти аъзолари сони 25 минг нафарни ташкил этади. Уларга кўмаклашиш, ғамхўрлик кўрсатиш борасида талай ишлар қилинмоқда. Айниқса, уларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун шароит яратилаётганлиги диққатга сазовор. Ўтган йили Тошкентдаги «Кар ва соқовлар» маданият саройида 700 нафар томошабин учун ана шундай саҳна асари намойиш қилинди. Шуҳратнинг «Беш кунлик куёв» комедияси асосида театрлаштирилган ушбу спектакл 2009 йил 3 декабр куни «Ўзбекистон» телеканалида соат 14:40 дан 16:00 гача эфирга узатилди. Унинг ташкилотчиси ва режиссёри, қолаверса, асардаги баъзи воқеаларни замонага мослаштирган Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Жумадилла Раметов экан.

Асар ҳақида гапиришдан олдин муаллиф ҳақида бироз тўхталиб ўтишни жоиз топдим. Раметовлар оиласини «актёрлар хонадони» десак, тўғрироқ бўлади. Ж.Раметов 1977 йилда ҳозирги Абдулла Қодирий номидаги Тошкент давлат маданият институтининг театр режиссёрлиги бўлимини тугатиб, Охунбобоев номидаги ёш томошабинлар театрида ишлади. Ҳозир Ўзбек давлат драма театрида хизмат қилмоқда. Турмуш ўртоғи Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Саида Раметова эса Ўзбек миллий академик драма театридаги ижоди ва кинолар орқали томошабинларга турли-туман ролларни туҳфа этмоқда. Уларнинг фарзанди Азизбек Раметов ҳозирда Ўзбекистон давлат консерваториясининг 4-босқич талабаси бўлса-да, 20 дан ортиқ филм ва сериалларда ижро этган роллари билан мухлислар эътиборини қозонган. Унинг келажакда етук санъаткор бўлиб шаклланишига умид катта.

Хўш, Жумадилла Раметовни бу соҳага қўл уришга нима мажбур қилди? Нега бундай мураккаб юмушни зиммасига олди?

— Домла, — деганди Жумадилла хонадонида бўлган бир суҳбатимизда, — 2005 йил кузида Парижда бўлган ижодий сафаримизда у ердаги «Кар ва соқовлар» театрига кирдим. Гарчи француз тилини билмасам-да, имо-ишоралар йўналиши мени ўзига ром эта бошлади. Ўша ерда кўнглимдан шундай фикр ўтди: «Нега энди Ўзбекистонда ҳам шундай театр саҳнасини ташкил этиш мумкин эмас?». Катта ният билан Тошкентга қайтдим. Ишни «Ўзбекистон карларининг имо-ишора нутқи» (т:«Зарқалам», 2005 й) китобидан бошладим. Сурдо таржимони Лола Юсуповадан ёрдам олдим. Гунглар мактабига тез-тез бориб ўқувчилар билан ишладим. Қарабсизки, бир йил ичида имо-ишора (Сурдо) тилини ўрганиб, шу мактаб ўқувчилари иштирокида дастлаб 2006 йилда ўзбек халқ эртаклари асосида «Сайёҳ масхарабоз», сўнгра «Зумрад ва Қиммат» спектаклларини саҳналаштириб, томошабинлар ҳукмига ҳавола этдим. Натижа ёмон бўлмади. Сўнгра менда каттароқ асарни саҳналаштириш нияти туғилди. Замонамизни акс эттирувчи асар излай бошладим. «Кар ва соқовлар» ташкилоти мутасаддилари билан келишиб, ушбу ташкилотнинг 80 йиллик тўйига совға тайёрлаш ниятида Шуҳрат домланинг «Беш кунлик куёв» комедиясини саҳналаштиришга киришдим. Бу асар устида икки йил тинимсиз ишлашга тўғри келди. Назаримда, асар воқеалари бугунги кун учун ҳам катта тарбиявий аҳамиятга эга. Воқеан, ота-онаси Ўлмасхонни чет элга ўқишга юбориш учун турли йўллар излаб, мутахассислиги бўйича севган йигити билан вилоятга ишга бориш ниятида бўлган қизларининг истагига қарши иш тутишади. Уни қишлоқдан ишлаш учун келган жиянлари Одил билан ясама «ЗАГС»дан ўтказишади. Оқибатда эса кўнгилсизликлар юз беради.

Ҳозирда ҳам чет элга ишлаш иштиёқида юрган ёшлар кўплаб учрайди. Шу жиҳатдан спектакл воқеалари уларга сабоқ бўлиши мумкин.

Спектаклни телевизор орқали томоша қилганимда, театр-студия актёрлари имо-ишора орқали ҳар бир қаҳрамон ички оламини тўлақонли очиб берганлигига гувоҳ бўлдим. Айниқса, Зафар Зикиров ижросида Азларбек, Олмахон Зокирова талқинида Кишвархон ая, Дилдора Мирсаидова ижросида Ўлмасхон образлари ишонарли ва самимият билан яратилган. Образларнинг тўлақонли чиқишида Аббос Кенжабоев, Хосият Узгенбоеваларнинг самарали меҳнати ҳам кўзга ташланади.

Савол туғилади: сурдо тилини билмаган соғлом томошабин спектални қандай идрок этиши мумкин? Ж.Раметов бунинг йўлини топган. Имо-ишораларни ўзи узлуксиз таржима қилиб, микрофон орқали овоз бериб боради. Аёллар имо-ишорасини эса Лола Юсупова овози орқали англаш имконияти яратилган. Шунингдек, мусиқа ва ашула ҳам Азизбек Раметов ижросида саҳнага мослаштирилган.

Ногирон инсонларда санъат орқали ҳаётга муҳаббат уйғотиш, уларга эстетик завқ бағишлаш, яна улар орасидан истеъдодларни излаб топиб, роллар бажартириш ҳар қанча машаққатли бўлмасин, ғоят савобли юмуш. Вақти келиб, кар-соқов(гунг)ларнинг ўз театрлари пайдо бўлса, не ажаб!

Норқул БЕКМИРЗАЕВ,
филология фанлари номзоди, доцент,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Баркамоллик сари

Қарши Ахборот технологиялари касб-ҳунар коллежида етти мутахассислик бўйича 900 нафардан ортиқ талаба илм олмоқда.

Коллеж синф хоналари компютер ва техник воситалар билан жиҳозланган. Бу ёшларнинг билим эгаллашига кўмаклашмоқда.

Суратларда: коллеж талабалари маънавият ва маърифат марказида; электроника ва электротехника фани ўқитувчиси Нодирабегим Бакиева иш устида.

Шомурод ШАРОПОВ
(ЎзА) олган суратлар

Ўтмишга саёҳат

«Заминдаги ҳаёт куртаклари бизнинг она юртимизда дунёга келганлигини тасдиқловчи далилий ашёларни кўриб хурсанд бўлиб кетдим. Сурхондарё, Қашқадарё вилоятларидаги тарихий жойлар, музейлардаги экспонатлар фикримни тасдиқлайди. Айниқса, динозаврларнинг оёқ изларини кўрганимда...»

Динозаврни кўрганда...

Саёҳатни яхши кўрадиган дўстимнинг айтган гаплари рост эди.

Геология музейи экспонатлари билан танишар эканман, она юртимизнинг ҳар қадами тарих, тупроғи олтин эканлигига, юқорида айтилган гапларнинг ҳақлилигига амин бўлдим. Музейнинг полеантология залида каттакон хонани бор бўй-басти билан эгаллаб турган ўрдакбурун динозаврни кўриб, ҳайратдан қотиб қолганман. Қарангки, бу жонзот динозаврнинг боласи экан?! Боласи шундай бўлса, ота-онаси қандай бўлган экан, деган ўй кечади хаёлдан.

Музей ходимаси Ақида опа Мирусмонованинг айтишича, бир пайтлар ҳудудларимизда яшаган динозаврнинг баландлиги 15 метр, узунлиги 25 метр, оғирлиги 60-70 тонна бўлган. Бу динозавр Тошкент шаҳридан 45 километр узоқликда жойлашган тоғлар бағридан 1960 йилда топилган. Ноёб экспонат — динозавр 2 оёқли бўлиб, бармоқлари хўрозникига ўхшаб кетади. Қўллари тўрт бармоқли, тумшуғи ҳам ғалати, шунинг учун ўрдакбурун динозавр деб номлашибди. Аниқ маълумотларга асосланиб, бу динозавр 130 миллион йил илгари умргузаронлик қилган деган тўхтамга келишибди. Демак, бу динозавр ҳам қуруқликда, ҳам сувда ҳаёт кечирган. Залдаги динозаврлар ҳаёти билан боғлиқ бўлган топилмалар билан танишиб, динозаврларнинг бармоқ излари муҳрланиб қолган тошларни ҳам кўрдик. Қаранг, уларнинг уч бармоқли, айни вақтда беш бармоқли турлари ҳам бўлган экан. Рассомларнинг далилий ашёлар асосида яратган расмларига қараб, динозаврларнинг диёримизда қуруқликда яшовчи, осмонда учувчи, сувда сузувчи турлари мавжуд бўлганлигини беихтиёр кўз олдингизга келтирасиз. Залдаги бундан 540 миллион йил илгариги даврни акс эттирувчи суратларга қараб, Ўзбекистоннинг бугунги харитаси билан чоғиштирамиз. Демак, биз ҳозир яшаб турган замин бир пайтлар сув остида бўлган экан-да. Бир ҳужайрали мавжудотларнинг пайдо бўлиши, уларнинг яшаш учун курашгани, табиатга мослашгани яшаб қолганини исботлаб турибди, бу экспонатлар! Ўша даврлардан мужда бўлиб, Сурхондарё, Қашқадарё вилоятлари ҳудудларидан келтирилган топилмалар хаёлларни олис мозий томонларга олиб кетади.

Ҳудудимиздан ҳатто тош дарахтлар ҳам топилган экан. Табиат ўзгаришлари таъсирида йўқолиб кетган, аммо сув ичида қолган қисмига ўрнашган микроэлементлар дарахтларни тошга айлантирган. Унинг чириб кетишига йўл қўймаган. Мана бу эса чиғаноқлар, нақ ош сузадиган лагандай келади! Юра даврида эса Самарқанд, Бухоро, Хоразмга ҳозирда тегишли бўлган жойлардан сув қочиб, қуруқлик барпо бўлгани борасида далиллар бор.

Мана бу эса Бўр даври! Кит балиқларнинг тишлари, суяклари! Сурхондарёнинг Равот қишлоғи номи музейда ҳар куни, билмадим, неча марта такрорланар экан! Чунки бу жойдан беш панжали динозаврнинг қолдиқлари топилган. Мана буни суяк деса бўлади. Залда 8 маротаба кичрайтириб яратилган динозаврнинг ҳайкали бор. Бу баҳайбат махлуқ ўз вақтида манаман деган ҳайвонни эсанкиратиб қўйган бўлса керак. Музейда бегемотлар, каркидонлар, динозаврларнинг даврлар ўтиши билан кичрайиб борган ҳолатлари акс эттирилган, гўё.

Геология музейи ҳар куни пойтахтимиз ва вилоятлардан ташриф буюраётган талабалар билан гавжум. Уларга атрофлича маълумот бериш учун экскурсоводлар бор билим ва тажрибаларини ишга солмоқдалар. Кўргазмага қўйилган ҳар бир экспонат бизга тарихдан мужда, нақадар қадимий юртимизнинг ўтмишини ўзида мужассам этгандек.

Рассомлар чизган динозаврларга қарайман... Бири учаяпти, бири қуруқликда юрибди, бири сувда... Йўқ, улар ҳеч нарсани бўрттиришмаган. Улар бизларга жониворларига меҳр кўзи билан қарашни ўргатаётган каби. Агар уларни асраб-авайламасак, динозаврларга ўхшаб музейга тушиб қолади, деяётгандек...

Геология музейини инсон билан табиатни боғлаб турган бебаҳо кўприкка менгзаса бўлади. Қалбимизга ўтмиш туйғуларини сингдирган, табиатга тўғри муносабатда бўлишга ундаётган бу музейга сиз ҳам бир ташриф буюрсангиз, сўзларимиз ҳақиқат эканига ишонч ҳосил қиласиз.

Пардабой ТОЖИБОЕВ

Футбол

«Насаф» клуби ҳамда Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси ҳужумчиси Кенжа Тўраев ўзининг эпчиллиги, тўп билан эркин муомалада бўлиши, алдамчи ҳаракатлари билан мухлислар эътиборини қозониб келмоқда.

«НАСАФ»нинг Кенжаси

Бу футболчининг қишлоқдан эканлигини биласизми? Устозлари кимлар? Қандай орзулар билан яшаётганини-чи? Қуйида барча саволларингизга жавоб оласиз?

— Кенжа, суҳбатимизни чарм тўп сирларини қаерда ўрганганлигингизга ойдинлик киритишдан бошласак.

— 1989 йилда Чироқчи туманидаги «Кўкдала» жамоа хўжалигида туғилганман. Акаларим, амакиларимнинг футболга қизиқиши юқори. Бу менга ҳам «юқди». 11 ёшимда Қарши шаҳридаги футбол мактаб-интернатига ўқишга кириб, Алишер ва Жасур Ибрагимовдан футбол сирларини ўргана бошладим. Жамоамиз футбол интернатлари ўртасида ўтган республика биринчилигида яхши қатнашарди. 2005 йилда совриндор ҳам бўлдик.

Худди шу йили «Насаф»га таклиф қилишди ва «Насаф-2» жамоасида, мамлакат биринчилиги 1-лигасида тўп суриб, изланишда давом этдим.

2006 йилда олий лигага — ўринбосарлар таркибига жалб қилишди. Шу мавсумнинг иккинчи даврасидан эътиборан «Насаф»нинг асосий таркибида ҳам майдонга туша бошладим.

Ёдимда, асосий таркибдаги биринчи ўйиним Қаршида Самарқанднинг «Динамо» клубига қарши кечганди. Учрашувнинг 70-дақиқасида Вали Келдиевнинг ўрнига майдонга тушиб, Зафар Холмуродовнинг голига ҳаммуаллифлик қилгандим. Ўшанда ўйин 1:1 ҳисобида тугаганди.

2007 йилдан мураббийлар асосий таркибда ўйин аввалидан майдонга тушира бошлашди...

— Сиз Аҳмад Убайдуллаев устозлигида Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси таркибида самарали ўйин кўрсатдингиз. Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси 2008 йилда Осиё чемпионати кумуш медалини қўлга киритиб, йил якунларига кўра, Ўзбекистоннинг энг яхши жамоаси, деб топилганди. Жамоа 2009 йилда Мисрда ўтган жаҳон чемпионатида иштирок этди. Ютуқли ва мағлубиятли ўйинлар... Ёшлар термасидаги фаолиятингиздан қанчалик даражада қоникдингиз?

— Аҳмад ака жамоанинг шаклланишига катта ҳисса қўшди. Уч-тўрт йил бирга тўп суриш жараёнида ўз ўйин услубимизни яратишга ҳаракат қилдик.

2007 йил Тошкент шаҳрида ташкил этилган Осиё чемпионати гуруҳ учрашувларида Иордания, Непал жамоаларини мағлуб этдик. Ўйинларда битта тўп муаллифи бўлдим.

2008 йил Осиё чемпионатидан ҳам ёрқин хотиралар қолди. Жамоамизнинг ҳар бир ўйинчиси ғалаба учун бор кучини бериб ўйнади. Биз мусобақа фаворити ҳисобланмасак-да, якунда 2-ўриндан жой олдик.

Мисрда ўтган ёшлар ўртасидаги жаҳон чемпионатига пухта ҳозирлик кўришимиз учун Ўзбекистон футбол федерацияси раҳбарияти барча шароитларни яратиб берди. Европа мамлакатларида қатор ўқув-машғулот йиғинларида қатнашдик. Турли терма жамоа ва клублар билан ўртоқлик учрашувларида майдонга тушдик. Гарчи жаҳон чемпионатида яхши натижага эришолмаган бўлсак-да, Гана, Уругвай, Англия каби ўз тарихига эга терма жамоалардан жисмоний тайёргарлик, тактика борасида кўп нарсани ўргандик. Ҳали ўз устимизда кўп ишлашимиз лозимлигини англаб етдик.

— «Насаф» жамоаси 2009 йилги мавсумда Қарши шаҳрида «Бунёдкор» жамоасига қарши яхши тўп сурганди.

— Нимасини айтасиз, «Бунёдкор»нинг таркиби жуда кучли. Мисол учун, Ривалдонинг бой тажрибаси биз ёш футболчилар учун катта мактаб вазифасини бажаради. Гарчи мағлубиятга учраган бўлсак-да, «Бунёдкор» ва «Пахтакор» клубларига муносиб қаршилик кўрсатадиган жамоалардан бири эканлигимиздан фахрланаман.

— «Насаф» жорий йилда ОФК кубоги мусобақасида қатнашади. Янги мавсумга тайёргарлик қандай кетяпти?

— Жамоанинг ОФК кубогида иштирок этиши муносабати билан машғулотлар декабр ойиданоқ бошланганди. Қолаверса, ҳомийларимиз, Қашқадарё вилоят ҳокимлиги барча шарт-шароитларни яратиб беряпти. Биз ҳам, ўз навбатида, ишқибозларни хурсанд қилишга ҳаракат қиламиз.

— Оилангизда сиздан бошқа спортчилар ҳам борми?

— Укам Абдували Тўраев «Насаф»нинг ўринбосарлар таркибида, ҳимоячи сифатида тўп суряпти.

— Орзуларингиз...

— Бразилиялик футбол юлдузи Роналдога ҳавас қиламан. «Насаф» жамоаси ғалабаларига ўз голларим билан ҳисса қўшсам, миллий терма жамоа таркибида ҳам тўп суриб, ўзбек ишқибозларини қувонтирсам, дейман.

Акмал АБДИЕВ
суҳбатлашди.

Ўзбекистон металлургия ва машинасозлик саноати тармоқлари ходимлари касаба уюшмаси Марказий Кенгаши ҳамда Тошкент шаҳар касаба уюшма қўмиталари раислар Кенгаши жамоалари «Ўзкабел» Очиқ акциядорлик жамияти қўшма корхонаси касаба уюшма қўмитасининг раиси Р.Турсуновга волидаи муҳтарамаси

МАНЗУРА аянинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши ва унинг ҳудудий вакилликлари Фарғона вилояти бўйича вакилликнинг меҳнат муҳофазаси бўйича етакчи мутахассиси Баҳром Раҳимовга волидаи муҳтарамаси

ДОНОХОН аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Insonga naf keltirish – oliy baxt

Muassis:
O`zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Bosh muharrir:
Abduxoliq Abdurazzoqov

Tahrir hay`ati:
Alla DOLJENKOVA,
Anvar YUNUSOV,
Dovud MADIYEV
(Bosh muharrir o`rinbosari),
Jahongir SHAROFBOYEV
(Mas`ul kotib),
Ma`mura ADILOVA,
Mirzohid SODIQOV,
Normamat AllAYOROV,
Nosirxon AKBAROV,
Oysuluv NAFASOVA,
Pirimqul QODIROV,
Sog`indiq NIYETULLAYEV,
Shamsi ESONBOYEV

Bo`limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti 256-87-63
Huquq va xalqaro hayot 256-03-90
Ijtimoiy-iqtisodiy siyosat 256-87-74
Milliy-ma`naviy qadriyatlar va sport 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash 256-85-43
Reklama va e`lonlar 256-87-73

Manzilimiz:
100165, Toshkent shahri, «Buxoro» ko`chasi, 24-uy
E-mail: mail@ishonch.uz

Nashr ko`rsatkichi:
133

Navbatchi muharrir:
D.Rahmonova

Navbatchi:
N.Maxamov

Musahhih:
S.Shodiyeva

Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.
Sahifalovchi: H.Abdujalilov

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi. Korxona manzili: «Buyuk Turon» ko`chasi, 41-uy.

O`zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0116-raqam bilan ro`yxatga olingan.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taboq.

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.
Sotuvda erkin narxda.

«Ishonch»dan olingan ma`lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko`rsatilishi shart.
Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

(h) - Tijorat materiallari

Босишга топшириш вақти - 21.00.
Топширилди - 19.20

Буюртма Г — 152

20583 nusxada bosildi

ISSN 2010-5002

2 3 4 5